

POSTANOWIENIE

16 kwietnia 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Krzysztof Wesołowski

na posiedzeniu niejawnym 16 kwietnia 2026 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku M.K. i I.K.

z udziałem A.F. i A.S.

o zniesienie współwłasności,

na skutek skargi kasacyjnej M.K. i I.K.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach

z 5 czerwca 2025 r., III Ca 992/22,

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

2. ustala, że każdy uczestnik ponosi koszty postępowania kasacyjnego związane z jego udziałem w sprawie.

M.L.

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną wnioskodawczyń M.K. i I.K. od postanowienia Sądu Okręgowego w Gliwicach z 5 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania

przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek umożliwiających realizację publicznoprawnych funkcji skargi kasacyjnej. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Nie w każdej zatem sprawie, nawet w takiej, w której rozstrzygnięcie oparte jest na błędnej subsumpcji czy wadliwej wykładni prawa, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Podkreślenia wymaga, że Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie jest jego rolą korygowanie ewentualnych błędów w zakresie stosowania czy wykładni prawa w każdej indywidualnej sprawie.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżące oparły na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Powołanie się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, a więc zagadnienia, które wiąże się z określonym przepisem prawnym i którego wyjaśnienie ma znaczenie nie tylko dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw, wymaga jego precyzyjnego sformułowania i wskazania argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11). Chodzi przy tym o zagadnienie nowe, którego wyjaśnienie przyczyni się do rozwoju jurysprudencji (zob. postanowienie SN z 10 lutego 2023 r., I CSK 4691/22).

Według skarżących w ramach niniejszej sprawy pojawiły się istotne zagadnienia prawne sprowadzające się do następujących pytań:

1. „Czy w sprawie o zniesienie współwłasności nieruchomości zabudowanej budynkami mieszkalnymi, należącymi do dwóch rodzin pozostających w konflikcie sąsiedzkim, żądanie zniesienia współwłasności z przyznaniem własności tej drogi tylko jednemu z uczestników może być oceniane jako żądanie sprzeczne z zasadami współżycia społecznego oraz społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa własności działki drogowej?”

2. „Czy w sprawie o zniesienie współwłasności sąd powszechny jest związany rozstrzygnięciem i ustaleniami stanu faktycznego i wskazaniem prawnymi dokonany w prawomocnym wyroku sądu administracyjnego?”

Skarga kasacyjna wnioskodawczyń nie zawiera argumentów dostatecznych dla uznania, że skarżące skutecznie wykazały, iż w sprawie zachodzi powołana przesłanka z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. Jednocześnie należy zauważyć, że teza o wystąpieniu istotnego zagadnienia prawnego zasadniczo nie powinna być oceniana przez pryzmat uzasadnienia podstaw kasacyjnych, gdyż uzasadnienie takie służy innemu celowi, w postaci dokonania merytorycznej oceny zasadności skargi, co do której uprzednio stwierdzone już zostały podstawy do jej przyjęcia. Wprawdzie analiza tego uzasadnienia może być w pewnych przypadkach pomocna w rozważeniu, czy okoliczności sprawy świadczą o zaistnieniu skonkretyzowanych przez ustawodawcę przyczyn przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, jednak zasadniczym celem wywodów jest wyjaśnienie zaistnienia takich naruszeń przepisów prawa materialnego lub prawa procesowego, które uzasadniają wnioski skargi: o uchylenie zaskarżonego orzeczenia albo o jego uchylenie i stosowną do żądania strony zmianę. Z tej przyczyny uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz uzasadnienie skargi kasacyjnej stanowią niezależne elementy konstrukcyjne tego środka zaskarżenia (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 10 czerwca 2020 r., I CSK 422/19). Elementy te podlegają wyraźnemu wyodrębnieniu (por. post. SN z: 10 stycznia 2001 r., V CZ 189/02 oraz 23 stycznia 2008 r., II PK 278/07).

Tymczasem w niniejszej sprawie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżące nie rozwinęły myśli ujętej w pytaniach, nie skonkretyzowały ich treści i bezpośredniego związku z okolicznościami sprawy, a także nie przedstawiły argumentów o wystąpieniu istotnego zagadnienia prawnego w przedstawionym wyżej rozumieniu. W szczególności skarżące nie wyjaśniły bliżej istoty zagadnienia prawnego i jego wpływu na zasadność skargi, a także nie umotywowały, dlaczego sformułowane przez nie pytania stanowią istotny problem prawny ani nie wskazały argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen obu zagadnień. Co więcej, sformułowanie pierwszego zagadnienia jest niezrozumiałe. Autor zagadnienia pisze w nim bowiem o zniesieniu

współwłasności nieruchomości zabudowanej budynkami mieszkalnymi, by następnie odnieść pytanie do „tej drogi”.

Jeśli chodzi o drugie zagadnienie, to skarżące nie wyjaśniły wątpliwości wynikających z brzmienia art. 170 p.p.s.a. w kontekście sprawy o zniesienie współwłasności. Oba zagadnienia mają nadto kazuistyczny charakter.

Także analiza uzasadnienia zarzutów skargi kasacyjnej nie zawiera przedstawienia racji, które mogłyby wypełniać wymagania stawiane motywom wystąpienia istotnego zagadnienia prawnego. W konsekwencji pytania wskazane we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełniały wymagań stawianych istotnemu zagadnieniu prawnemu z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.

Wobec powyższego, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 520 § 1 k.p.c.

M.L.

Krzysztof Wesółowski

[SOP]